Verslag commissie Ruimte en Leefbaarheid

Dinsdag 7 oktober 2025

Onderwerp: opiniërende bespreking programma Groene Gezonde Structuren (GGS)

Tijdens deze vergadering werd de notitie ter opiniërende bespreking (84904/102728) met bijbehorende bijlagen besproken. Hierin werden de volgende vragen aan de commissie voorgelegd:

1. Wat is uw eerste indruk van het programma?
2. Welke ambitie heeft u ten aanzien van gezondheidsbescherming (hittestress, rookvrije zones, e.d.)
3. Welke ambities heeft u ten aanzien van bescherming van kwetsbare waarden?
4. Welk scenario t.a.v. spelen en bewegen heeft uw voorkeur?
5. Bent u van mening dat de kosten die gemoeid zijn met dit programma in verhouding staan tot de ambities en doelen die de gemeente wil bereiken? En zo niet; bij welke onderdelen zou prioriteit moeten liggen?
6. Bent u, gelet op de inhoud van het programma GGS, bereid om het vigerende beleid in te trekken? En zo niet; welke aanpassingen verlangt u in het programma waardoor u daartoe wel bereid bent?

De heer Van Dooren van Dorpsraad Vorstenbosch heeft ingesproken. De hoofdpunten van zijn betoog waren:

1. Het streven van 107m² openbaar groen binnen de kern Vorstenbosch wordt niet gehaald. Bij nieuwe stedelijke ontwikkelingen binnen ons dorp, wordt deze norm ook niet gehaald. Dit is niet het goede voorbeeld.

2. We willen een meer evenwichtige verdeling van recreatie in de natuur binnen gemeente Bernheze. De druk op Bedaf mbt recreatie nabij Vorstenbosch is nu veel te hoog. Natuur heeft hier last van.

3. Streef naar nieuwe ontwikkelingen voor recreatie met ontwikkeling van natuur. Combineer deze elementen, in plaats van het ontwikkelen van deze twee naast elkaar (in reactie op 15 ha bos maken). Denk hierbij aan een trimbos, herinneringsbos, herinrichting van de oude vuilnisbelt ten noorden van Vorstenbosch e.d.

4. We maken ons als dorpsraad zorgen om de intensieve akkerbouwontwikkeling rondom ons dorp. Koeienboeren stoppen om milieutechnische redenen. De grond wordt nu ingezet als akkerbouw met de nadelige gevolgen op het gebied van spuiten en wateronttrekking. Dit heeft effect op de leefomgeving van omwonenden en de uitloopgebieden van gebruikers. Daarnaast heeft de bodem en omringende natuur hier zichtbaar last van.

Alle fracties hebben vervolgens hun inbreng mondeling toegelicht. Dit is hieronder per vraag gebundeld.

0. Algemeen ingebrachte opmerkingen

PB wil niet alleen weten waar we naartoe willen, maar ook waar we nu staan. PB wil meer meetbare gegevens.

PB: Groenere dorpen zijn ook belangrijk voor gezondheid én klimaatadaptatie.

OB vindt het jammer dat eerder werd gevraagd om schriftelijke reactie maar die is niet bij de stukken gevoegd. De voorzitter legt uit dat de agendacommissie hiertoe heeft besloten.

Om het streefbeeld uit de Omgevingsvisie gestalte te geven is het nodig nieuwe elementen toe te voegen t.o.v. wat nu al aanwezig is. OB besteedt aandacht aan het feit dat de GGD richtlijnen heeft meegegeven voor een gezonde leefomgeving. De gemeente heeft zeggenschap over haar eigen openbare ruimte. OB pleit voor goede communicatie en noemt o.a. de volgende partijen:

- Direct betrokkenen van wijken/buurten waar aanpassingen plaatsvinden
- Betrokkenen die eerder betrokken waren bij bijv. Omgevingsvisie zoals het Living Lab
- Scholen, bijv. bij het vergroenen van schoolpleinen, tiny forests, enz. Betrek ook daar de omwonenden van de scholen bij.

Overweeg soms vervanging van toestellen i.p.v. vernieuwing en overweeg ook de natuurlijke inrichting van speelterreinen in plaats van toestellen.

Beperk het honden uitlaten in natuurgebieden. En wijs inwoners op de opruimplicht die overal geldt. Sluit aan bij het beleid van natuurgebied Maashorst en aanliggende gemeenten.

Lokaal vindt het heel jammer dat dit niet in een informatieavond is besproken. Dat was beter geweest voor het draagvlak. Lokaal is blij met de positieve reacties van GGD en vindt het belangrijk dat we dit vasthouden en blijven uitdragen.

VVD is het eens met Lokaal dat ze liever een themabijeenkomst hadden gezien omdat ze input vanuit inwoners wensten.

1. Wat is uw eerste indruk van het programma?

CDA vindt het hoogover maar uitgebreid uitgewerkt

CDA wil zo min mogelijk extra regels. Maatwerk moet mogelijk blijven. Geen extra groeneis voor ontwikkelingen die al eerder mogelijk zijn gemaakt. Die ontwikkelingen mogen niet geremd worden. Maar in de pas lopen met de buurgemeenten is wel wenselijk (*redactionele noot.: betreft waarschijnlijk de Handreiking kwaliteitsverbetering landschap*)

CDA wil meer onderbouwing van cijfers. Als voorbeeld worden genoemd de 107 m2 openbaar groen en 15 ha bos. CDA wil weten waar het getal vandaan komt, wat voor- en nadelen ervan zijn en wat het gaat opleveren.

CDA wil ook kosten van onderhoud en afschrijving inzichtelijk. En daar waar grond wordt ingericht zo veel mogelijk dubbeldoelen.

Uitvoeringsplan moet zo kosteneffectief mogelijk en zo snel mogelijk aan de slag met laaghangend fruit.

CDA kan zich vinden in het programma maar vindt het belangrijk dat het haalbaar en betaalbaar blijft. Geen valse verwachtingen.

OB: samenhangend en uitgebreid verhaal

OB wijst op een tekst in het programma op pagina 34. Daar staat wat over '…zoönose, in het bijzonder Q-koorts willen we zo klein mogelijk houden.' OB stelt dat we streven naar zero-risk en verzoekt de tekst aan te passen naar: 'Kans moet worden uitgesloten.'

De voorzitter vult aan dat RIVM nog met een rapport gaat komen over dit onderwerp. Hij verwijst ook naar de geurverordening die veel uitgebreider is dan wat er in het programma staat. Hij vraagt zich af of deze wellicht als bijlage moet worden opgenomen?

SP is heel positief over het programma. Goed onderhouden natuur en gezonde leefomgeving voor jong en oud. Goede aanvulling op OV.

Lokaal: zeer uitvoerig. Opletten dat voldoende diepgang op alle terreinen geborgd is.

D66. Uitvoerig. Ambities genoeg. Willen en kunnen we dit waarmaken?

VVD is voorstander van ambities maar wil wel realisme. Als voorbeeld noemen ze de 107 m2 groennorm die mogelijk conflicteert met woningbouwdoelen.

2. **Welke ambitie heeft u ten aanzien van gezondheidsbescherming (hittestress, rookvrije zones, e.d.)**

CDA vindt de ambitie zoals voorkomen hittestress in GGS prima maar zoekt naar de rol van de gemeente in het onderdeel gedragsverandering van onze inwoners. CDA wil geen bovenwettelijke regels en vraagt aandacht voor handhaafbaarheid daarvan. Het gescheiden afval verzamelen vanuit de gemeente is voor CDA meer vanuit duurzaam voorbeeldgedrag als vanuit een visie.

OB: sluit aan bij OV. Wel extra aandacht voor hittestress, milieu en luchtkwaliteit

SP vindt de maatregelen heel toepasselijk. Jeugd moet worden beschermd.

Lokaal ondersteunt de gezondheidsambities en vindt het ook belangrijk dat jeugd wordt beschermd tegen roken.

D66 vindt meer groen in de strijd tegen hittestress belangrijk. En vindt het vreemd dat er nu nog steeds gerookt wordt waar veel jeugd komt. Zij zijn voorstander van deze maatregelen.

D66 erkent het punt wat dorpsraad Vorstenbosch inbrengt dat intensieve veehouderij stopt en plaats maakt voor iets anders. Maar dat kan ook negatieve gevolgen hebben in de vorm van spuiten nabij kernen. Aandacht voor gezondheid is enorm belangrijk.

VVD vindt het goed om ambitieus te zijn, maar pleit ook voor realisme.

3. **Welke ambities heeft u ten aanzien van bescherming van kwetsbare waarden?**

PB stelt dat het beschermen van houtwallen belangrijk is. (genoemd in relatie tot gezondheid en klimaatadaptatie)

CDA: Op voorhand zijn zij niet voor bovenwettelijke regels. CDA wil liever op zoek naar stimuleringsmiddelen om het in stand te houden, in plaats van te “straffen”.

OB: staat prima in programma. En OB wil ook de kleine houtopstanden beschermen.

Transitie landbouw kan ook een kans zijn om om te gaan met kwetsbare waarden.

SP is voorstander van het stellen van regels omdat dit ook een afschrikkende werking heeft t.a.v. ongewenste acties.

Lokaal is het eens met het CDA dat we positief moeten framen. Minder verboden (afgesloten gebieden, verboden honden uit te laten), maar mensen vooral kennis laten maken met de natuur. Lokaal is voorstander van deregulering.

De voorzitter vult hierbij aan dat gemeente Bernheze ooit een goed voorbeeld was met haar stookbeleid (verbod op stoken van afvalhout, maar in ruil daarvoor wel ophalen van hout). (*Redactionele noot: dit betreft het ophalen van snoeihout in het buitengebied*)

D66 vindt het veel belangrijker om te behouden wat je al hebt, dan veel te investeren in nieuwe aanleg. Zuinig zijn op groen wat we al hebben.

VVD wil niet te veel vastleggen in regels. Zij verwijzen naar de Omgevingsvisie waarin staat dat alles bespreekbaar moet zijn. VVD pleit ervoor te kijken naar wat echt belangrijk wordt gevonden en daar op te focussen. Dit heeft de voorkeur boven alles willen beschermen. VVD is ook voorstander van stimuleren tot goede maatregelen.

4. **Welk scenario t.a.v. spelen en bewegen heeft uw voorkeur?**

PB vindt dat er maar 1 scenario is wat vooruitgang oplevert. De andere twee vinden zij achteruitgang. (*Redactionele noot: scenario 2 levert de grootste vooruitgang op in kwaliteit én kwantiteit)*

CDA vindt het lastig om een keuze te maken. CDA denkt aan meer ontmoetingsplekken en wellicht minder toestellen. Het zou mooi zijn om verschillende buurten op te pakken en te kijken naar stimulering met zelfwerkzaamheid. (een soort combinatie van 1 en 3)

OB heeft de voorkeur voor scenario 1. OB is voorstander van vervanging, als wordt gezocht naar goedkopere opties zoals tiny forests.

SP is voorstander van scenario 2. Zij vinden uitbreiding van het aantal speeltoestellen belangrijk.

Lokaal heeft de voorkeur voor scenario 1. Wel afstemmen op leeftijdsgroepen in de wijk. En roulatie van (vervanging met) bestaande toestellen zodat ze optimaal gebruikt kunnen worden. Ook nadat de leeftijden in de wijk veranderd zijn.

D66 wil dat per wijk gekeken wordt wat gewenst is. Dat kan per situatie verschillend zijn. Daarom wil D66 niet kiezen voor één scenario maar dat overal voldoende ruimte is om te spelen en bewegen.

VVD pleit voor maatwerk. Wil maatwerk t.a.v. type woningen, leeftijdsopbouw e.d.

5. **Bent u van mening dat de kosten die gemoeid zijn met dit programma in verhouding staan tot de ambities en doelen die de gemeente wil bereiken? En zo niet; bij welke onderdelen zou prioriteit moeten liggen?**

PB is blij met diverse projecten in de uitvoeringsagenda en stelt dat dit programma middelen verdient. PB vraagt aandacht voor haalbarheid. Projecten moeten wel uitgevoerd kunnen worden, zonder overheveling van middelen.

CDA wil focus op korte termijn en zichtbare en fysieke acties, omdat dat het meeste aanspreekt. Verder aansluiten bij de normale vervangingscyclus. Voorstellen die door subsidies gedekt worden kunnen onze goedkeuring zeker krijgen. Het is belangrijk dat de gemeente pro-actief handelt t.a.v. subsidiekansen. CDA wil graag dat werkzaamheden maximaal lokaal worden aanbesteed.
OB vindt dat de kosten in verhouding staan.

SP vindt het plan vindingrijk en ambitieus. Zij zien de noodzaak ervan in. .

Lokaal: kosten zijn akkoord. Het is belangrijk dat er voldoende openbaar groen per woning is. En kleine kernen moeten daarin zeker zoveel aandacht krijgen als de grote kernen.

D66: Gezondheid en bewegen zijn belangrijk. Daarom staan ze positief tegenover dit programma en deze projecten. Ze geven daarbij wel aan dat dit moet worden afgewogen tegen andere wensen.

VVD realiseert zich dat met ambities ook kosten gemoeid zijn.

6. **Bent u, gelet op de inhoud van het programma GGS, bereid om het vigerende beleid in te trekken? En zo niet; welke aanpassingen verlangt u in het programma waardoor u daartoe wel bereid bent?**

CDA vindt het vreemd om beleid in te moeten trekken dat er niet is (speel en beweegbeleid en hittebeleid). Bomen rooien die de (verkeers)veiligheid in gevaar brengen moet ten alle tijden mogelijk zijn, zonder veel juridische hobbels en toestemmingen. CDA benadrukt nogmaals dat zij de voorkeur geven aan stimuleren in plaats van reguleren.
OB is wel bereid om in te trekken maar realiseert zich dat veel nog moet worden uitgewerkt.

SP vindt dat oud beleid wat beter kan, vervangen moet worden.

Lokaal is akkoord met intrekken van het beleid. Dit is in lijn met de bevoegdheden die horen bij de Omgevingswet.

D66 geeft aan dat hen niet duidelijk is of met het intrekken van het oude beleid alles ondervangen is.

VVD sluit aan bij D66 dat hen niet helemaal duidelijk is wat er nu wel en niet gedekt is met dit beleid.

Reactie wethouder Tielemans

GGS gaat niet alleen over maatregelen die de gemeente treft, maar ook integraal werken. Tussen afdelingen, maar ook tussen gemeente en samenleving. Van onze inwoners mogen wij ook wat verwachten.

Gezondheid wordt belangrijk gevonden en dat is vanavond weer bevestigd.

Voor speeltuinen zijn goede tips aangeleverd, zoals maatwerk op leeftijd.

Partners zijn gevraagd mee te kijken en eerder hebben inwoners ook aan kunnen geven wat zij verstaan onder een goede GGS.

Handhaven versus stimuleren is moeilijk. IVN heeft voorbeelden laten zien waar zaken mis gingen en regels en handhaving wel wenselijk zijn.

We zijn met goede dingen bezig. Bernheze heeft al veel geïnvesteerd in vergroening. Hji benadrukt ook de goede relatie met partnerorganisaties (partneroverleg)

Als reactie op de inbreng van dorpsraad VB legt wethouder Tielemans uit: 107 m2 is het huidig gemiddelde over alle kernen samen en dat gemiddelde willen we handhaven. Bij inbreiding is behoud daarvan sowieso moeilijk. Dat lossen we op met financiële compensatie. Sommige plannen liepen al toen de groennorm werd ingevoerd.

Lokaal brengt in dat zij bij nieuwe plannen die zij moeten vaststellen een duidelijker beeld willen hebben van de oude hoeveelheid groen versus de nieuwe hoeveelheid groen per woning.

Wethouder Tielemans reageert op de reactie van de dorpsraad over recreatie op Bedaf dat hij hier geen pasklare oplossing voor heeft maar dit punt graag wil bespreken.

Nieuwe natuur toevoegen waarin gerecreëerd kan worden vindt hij een goed idee.

Veeteelt → tuinbouw is een trend waar we over moeten nadenken. Met de kanttekening dat de gemeente niet alles kan sturen.

Aanvulling ambtenaar Rutten

Intrekken oud beleid: Beleid wat er niet is, vergt ook geen intrekkingsbesluit. De was-wordtlijst is meegeleverd om een totaaloverzicht te bieden met de verschillen tussen de oude en de nieuwe situatie. Bij het raadsvoorstel wat uiteindelijk wordt voorgelegd om oud beleid in te trekken wordt explicieter gemaakt welke beleid intrekking vereist.

Milieuregels vergen nog een nadere uitwerking. Dat doen we o.a. met de regio en daar komen we later op terug. Dan pas is intrekken van het oude beleid aan de orde.

De voorzitter haakt hier op aan door te pleiten voor milieuregels op maat voor gemeente Bernheze. En hij verwijst naar veel regelgeving die als is geborgd in de huidige geurverordening. Met daarbij de vraag of het een optie is om de huidige geurverordening als bijlage bij GGS te voegen.

Planning

Begin 2026 stelt het college het programma vast.

Nawoord inspreker de heer Van Dooren (Dorpsraad Vorstenbosch)

De Oude Veghelsedijk is een wijk die kansen biedt om groen toe te voegen. Daarbij verwijst de heer Van Dooren naar de voorbeeldrol van de gemeente.

Nawoord D66

De heer Konings vreest voor de invloed van de regio: moet Bernheze zich zomaar voegen naar wat de regio bepaalt?

Reactie ambtenaar Rutten: De reden van samenwerking met de regio is kennisdeling en efficiëntie. Maatwerk voor Bernheze is belangrijk. Deeluitwerkingen (milieu) krijgen waarschijnlijk hetzelfde proces als dit programma. Dus een opiniërende bespreking in de commissie en daarna vaststelling van het beleid door het college. De gemeenteraad stelt het Omgevingsplan vast waarin de regels juridisch geborgd worden.